

Toestand van het watersysteem

8 mei 2024

Documentbeschrijving

Titel

Toestand van het watersysteem - 8 mei 2024

Samenstellers

VMM

Kern Beheer en Investerings Waterlopen, Kern Planning Integraal Waterbeleid

Inhoud

De VMM rapporteert maandelijks over de kwantitatieve toestand van de watersystemen onder haar bevoegdheid: de onbevaarbare waterlopen en het freatisch grondwater. Ook de meteorologische situatie wordt besproken aangezien deze een directe invloed heeft op de kwantitatieve toestand van het watersysteem. Bijzondere aandacht wordt besteed aan hydrologische extremen (overstromingen en droogtes) en afwijkingen (anomalieën) t.o.v. de historisch normale toestand. Waar mogelijk schatten we de verwachte evolutie van de indicatoren in.

Het actueel risico op overstromingen of droogte wordt bepaald door een combinatie van het *potentieel* risico (of hoe abnormaal nat of droog de huidige situatie al is) en het *acuut* risico (of het effect van de verwachte neerslaghoeveelheden). Het actuele risico op overstromingen en droogte, en voorspellingen voor de korte termijn (48u) en lange termijn (10 dagen) worden continu opgevolgd en kunnen geraadpleegd worden op waterinfo.be.

Wijze van refereren

Vlaamse Milieumaatschappij (2024), Toestand van het watersysteem - 8 mei 2024.

Verantwoordelijke uitgever

Bernard De Potter, Vlaamse Milieumaatschappij

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 62 10

info@vmm.be

Inhoud

1	Meteorologie	4
1.1	Neerslag	4
1.1.1	Waarnemingen	4
1.1.2	Voorspellingen	6
1.2	Neerslagtekort	11
2	Hydrologie	13
2.1	Bodemverzadiging	13
2.2	Freatisch grondwater	15
2.2.1	Historische vergelijking	15
2.2.2	Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?	20
2.2.3	Worden er volgende maand zeer hoge of zeer lage freatische grondwaterstanden verwacht?	21
2.3	Debieten onbevaarbare waterlopen	23
2.3.1	Waarnemingen	23
2.3.2	Voorspellingen	26
3	Samenvatting	26

Figuren

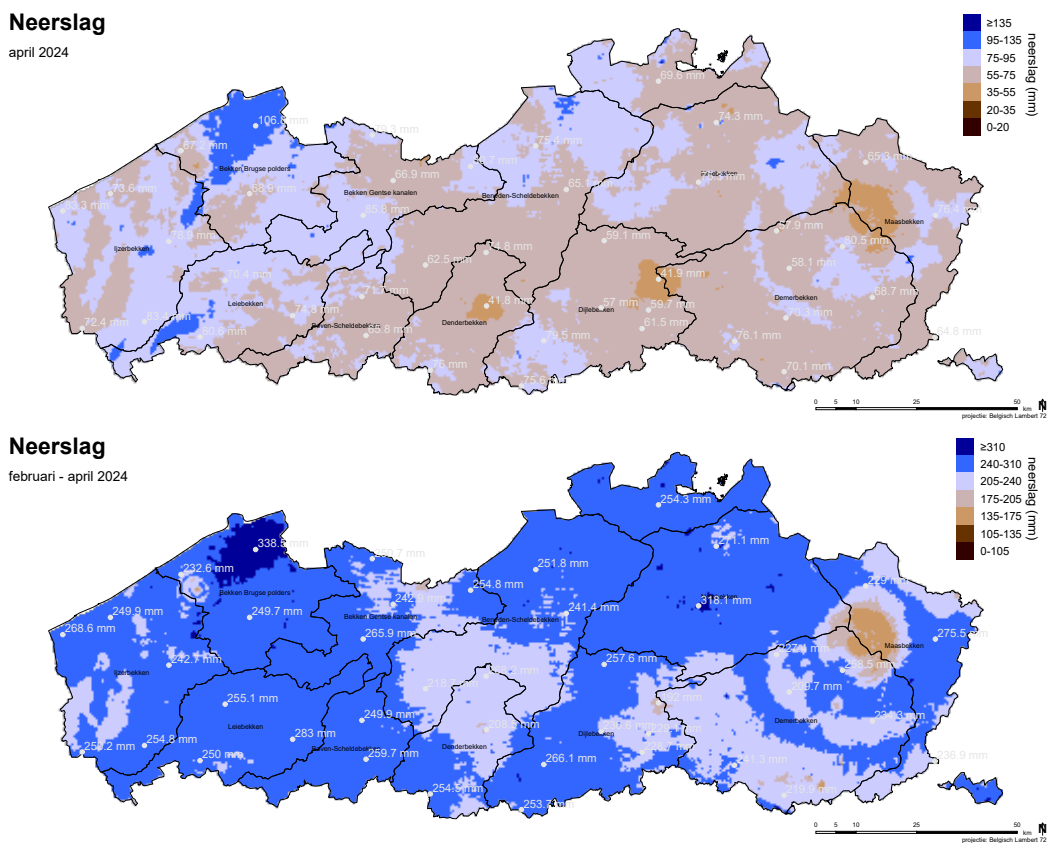
1	Neerslagtotalen	4
2	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de SPI	5
3	Voorspelde neerslag	7
4	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI	8
5	Spreiding op de SPI1 voorspelling	9
6	Spreiding op de SPI3 voorspelling	10
7	Ruimtelijke spreiding van de percentielen van het neerslagtekort.	11
8	Ruimtelijke spreiding van de percentielen van het neerslagtekort.	11
9	Waargenomen en voorspeld neerslagtekort.	12
10	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	13
11	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	14
12	Absolute toestand van de freatische grondwaterstand.	16
13	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand.	18
14	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 - 01/04/2024).	19
15	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de freatische grondwaterstanden.	20
16	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer hoge freatische grondwaterstanden.	21
17	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer lage freatische grondwaterstanden.	22
18	Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet.	23
19	Percentielwaarden van het 14-daags gemiddeld debiet.	24
20	Waargenomen debiet en basisdebiet.	25

1 Meteorologie

1.1 Neerslag

1.1.1 Waarnemingen

April was een vrij warme, natte en sombere maand (KMI). Het gemeten neerslagtotaal in Ukkel (81,1 mm) bedraagt 174% van de normale waarde van 46,7 mm (1991-2020). De neerslagkaart van de voorbije maand ([Figuur 1](#)) toont dat West-Vlaanderen wat meer neerslag ving dan de rest van Vlaanderen, waar we een weinig uitgesproken ruimtelijk neerslagpatroon opmerken. De neerslagtotalen in het VMM-pluviometernetwerk variëren voor april tussen 41,76 mm (Liedekerke) en 106,84 mm (Dudzele), met een gemiddelde over de VMM stations van 70,9 mm (152% van het klimatologisch normaal in Ukkel voor april) ([Figuur 1](#)).

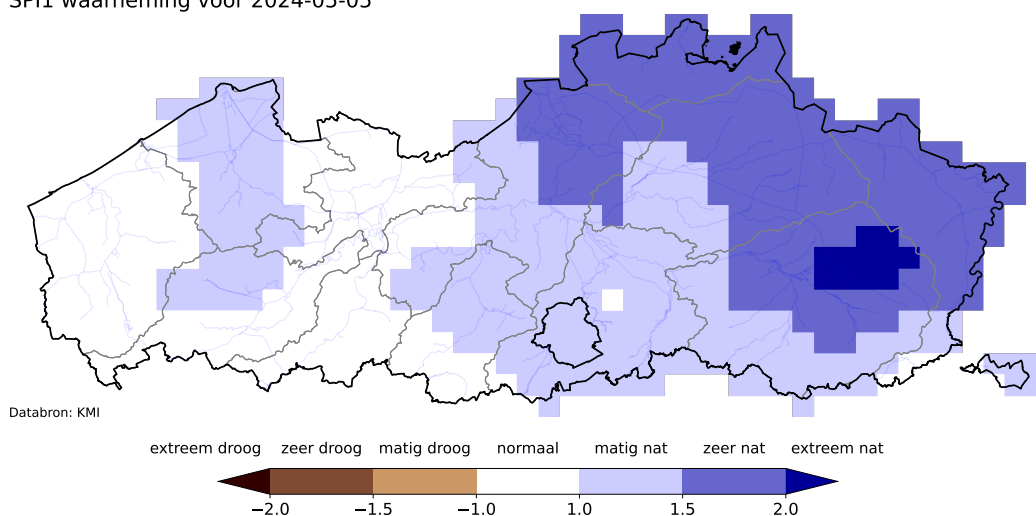
Figuur 1: Neerslagtotalen voor de voorbije maand, resp. voorbije 3 maanden op basis van het Vlaamse neerslagdarcomposit (achtergrond) en VMM-pluviometernetwerk (punten).

De neerslagtotalen in het VMM-pluviometernetwerk van de voorbije 3 maanden (februari t.e.m. april) tonen dat overal in Vlaanderen meer neerslag viel dan normaal voor deze periode. Het noorden van de Brugse Polders tekent zich daarbij als natste regio af, het zuiden van het Demerbekken als droogste.

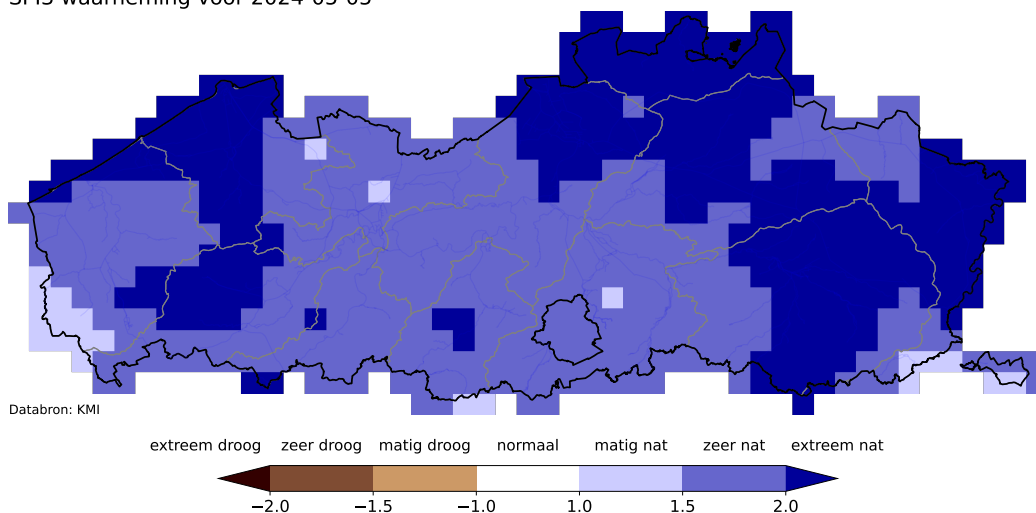
De metingen variëren tussen 192,0 mm (Rotselaar) en 338,5 mm (Dudzele). De VMM pluviometers registreerden gemiddeld voor de voorbije 3 maanden 249,6 mm neerslag, wat neerkomt op zo'n 146 % van het klimatologisch normaal te Ukkel van 171,1 mm (1991-2020) voor de periode februari-april (bron: KMI). In Ukkel viel 286,8 mm neerslag voor dezelfde periode, wat 168% van de normale waarde bedraagt.

De afgebeelde neerslagkaarten van [Figuur 1](#) zijn aangemaakt op basis van het Vlaamse neerslagradarcomposiet, gecombineerd met de overeenkomstige neerslagtotalen van het VMM-pluviometernetwerk.

SPI1 waarneming voor 2024-05-05

SPI3 waarneming voor 2024-05-05

Figuur 2: Ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. Databron: KMI.

De SPI¹ index op de korte termijn (SPI-1) vertoont op 5/5/2024 voornamelijk normale waarden in de westelijke helft van Vlaanderen. In de oostelijke helft zien we een gradiënt van matig natte waarden in het zuidwesten naar zeer natte waarden in het noordoosten.

Voor de index op langere termijn (SPI-3) zien we op 5/5/2024 dat de toestand nagenoeg overal in Vlaanderen zeer tot extreem nat is. (Data: KMI).

1.1.2 Voorspellingen

Op 6 mei wordt voor de periode tot 16 mei gemiddeld over Vlaanderen tussen 9,5 mm (P25) en 41,0 mm (P75) neerslag voorspeld met een mediaan waarde van 20,7 mm. (Figuur 3; bron: KMI).

Hierdoor verwachten we dat de korte termijn index (SPI-1) zal vernatten t.o.v. de huidige toestand met extreem natte waarden in het uiterste oosten van Vlaanderen.

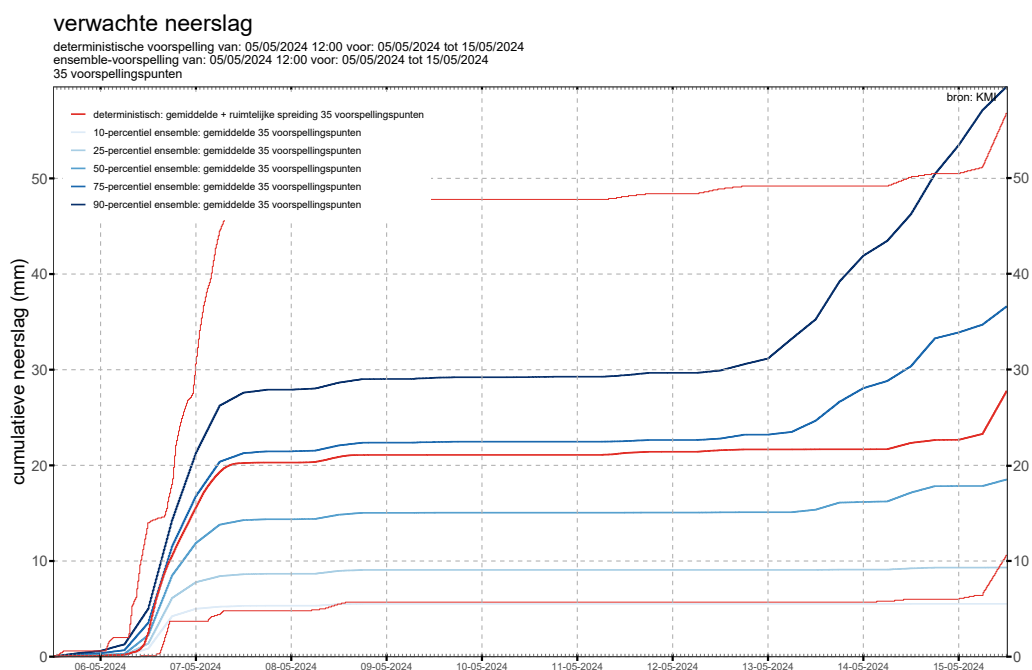
Voor de voorspelde SPI-3 (voorbij 3 maanden) verwachten we een verdroging t.o.v. de huidige toestand: centraal in Vlaanderen verwachten we voornamelijk matig natte waarden, in het uiterste westen en oosten verwachten we zeer natte tot extreem natte waarden. (Figuur 4).

Als gevolg van de onzekerheid en spreiding op de neerslagvoorspelling zit er ook variatie op de SPI-voorspellingen. In het geval van een droog neerslagscenario (ensemble P15) kan de hierboven geschetste verwachting² voor SPI-1 wat bijgesteld worden naar minder extreem natte waarden in het noordoosten van Vlaanderen. In het geval van een nat neerslagscenario (ensemble P85), verwachten we voor de SPI-1 bijna overal in de oostelijke helft van Vlaanderen extreem natte waarden.

In het geval van een droog neerslagscenario (ensemble P15) behouden we de hierboven geschetste verwachting voor de SPI-3 min of meer. In het geval van een nat neerslagscenario (ensemble P85) stellen we de SPI-3 voorspelling bij naar een duidelijk nattere toestand waarmee de voorspelde SPI-3 nog iets natter zou scoren dan de huidige SPI-3. De figuren Figuur 5 en Figuur 6 illustreren dit.

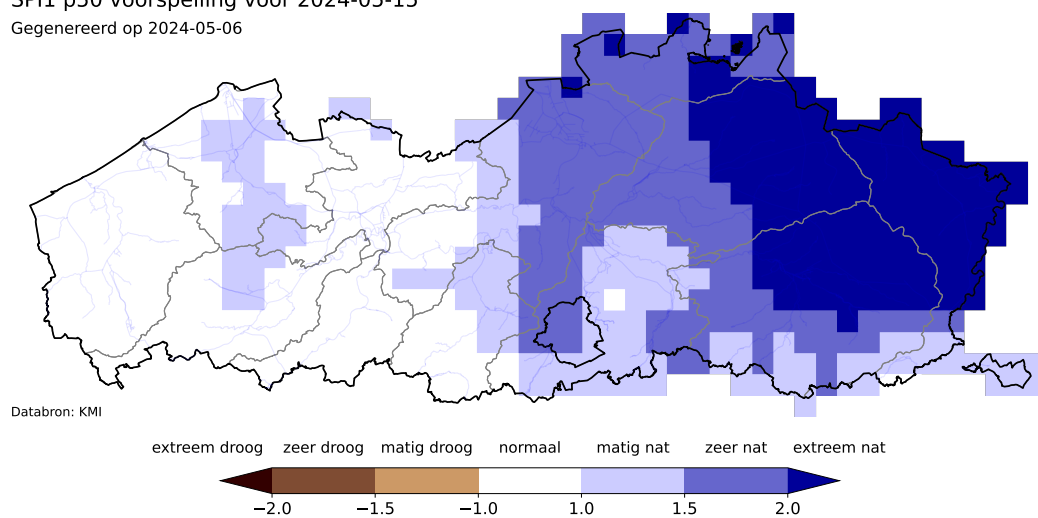
¹De Standardized Precipitation Index (SPI) geeft de afwijking van de voorbije neerslag t.o.v. het historische normaal weer. SPI-1 (korte termijn) en SPI-3 (lange termijn) geven aan hoe droog of nat de voorbije maand (30 dagen) en 3 maanden (90 dagen) waren t.o.v. dezelfde periode op de desbetreffende locatie in de voorbije 30 jaar (bron: KMI).

²op basis van de ensemble-gemiddelde voorspellingen

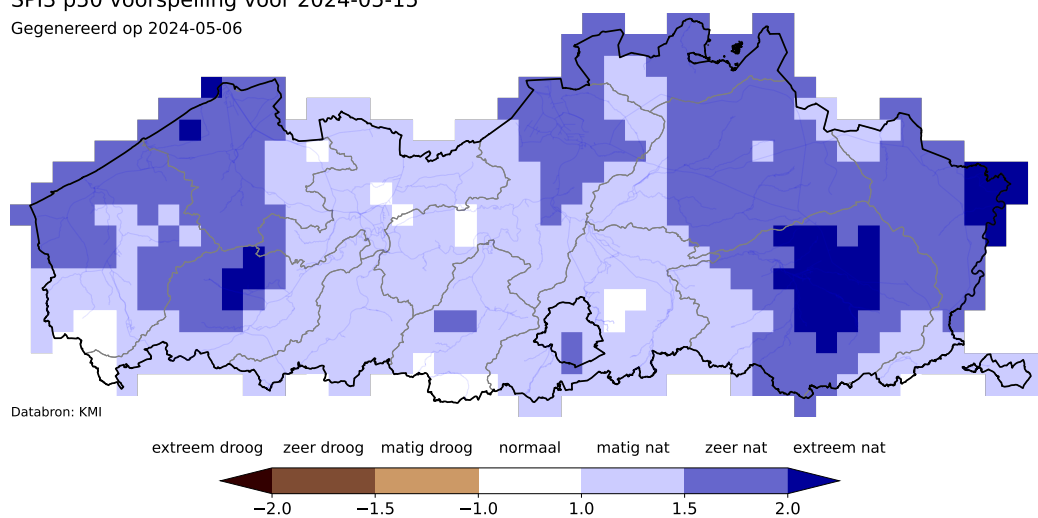

Figuur 3: Neerslagvoorspelling voor de lange termijn (bron: KMI). Gemiddelde voor de percentielen van de ensemble-voorspellingen (blauwe lijnen), en ruimtelijke variatie in de deterministische voorspelling (rode lijnen) voor 35 voorspellingspunten verspreid over Vlaanderen.

SPI1 p50 voorspelling voor 2024-05-15
 Gegeneerd op 2024-05-06

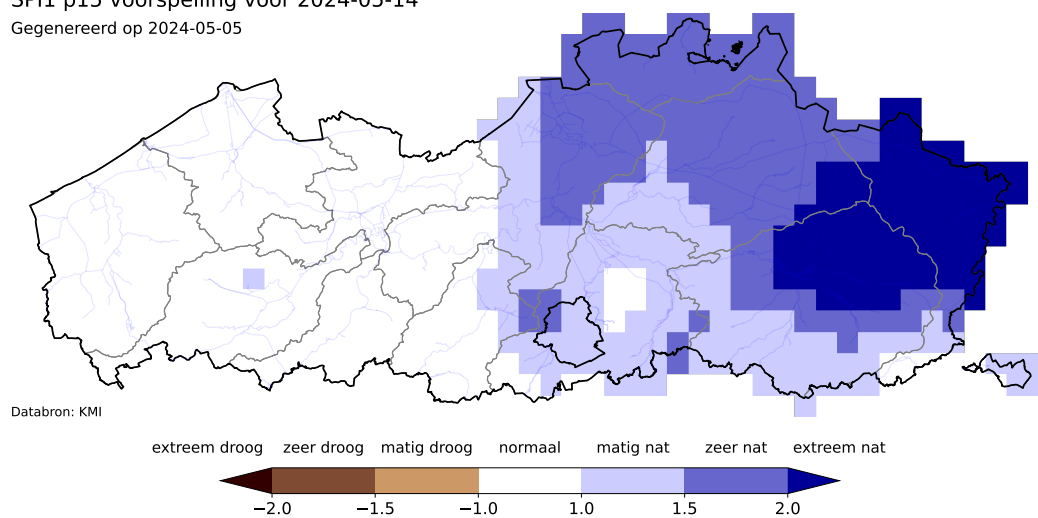

SPI3 p50 voorspelling voor 2024-05-15
 Gegeneerd op 2024-05-06

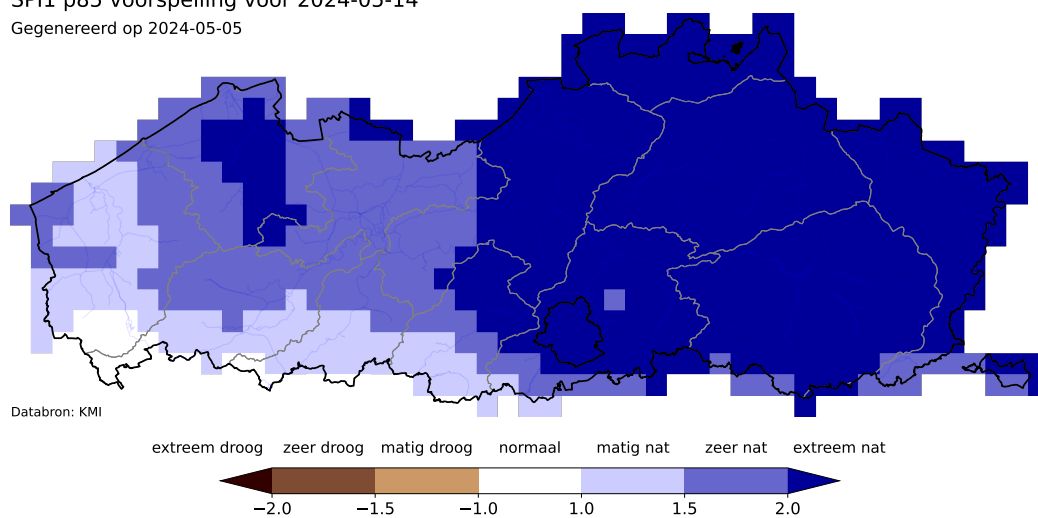

Figuur 4: Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. (bron KMI)

SPI1 p15 voorspelling voor 2024-05-14
 Gegeneerd op 2024-05-05

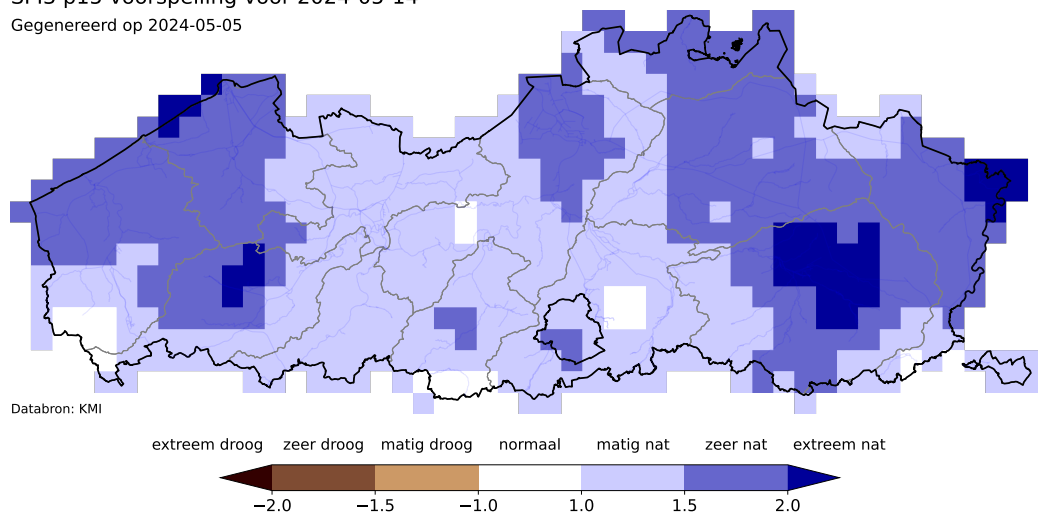

SPI1 p85 voorspelling voor 2024-05-14
 Gegeneerd op 2024-05-05

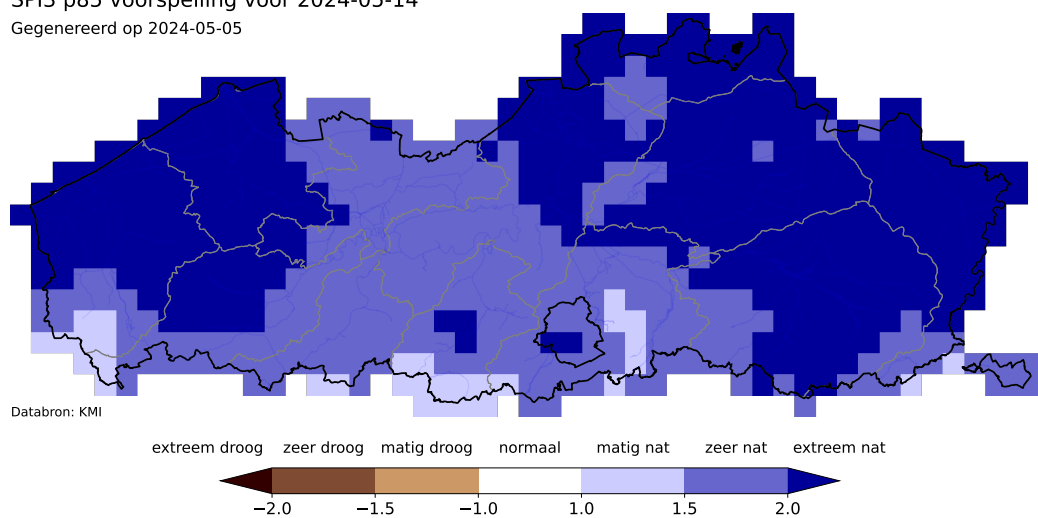

Figuur 5: 15 percentiel (boven) en 85 percentiel (onder) scenario van de voorspelde SPI1-indicator. (bron KMI)

SPI3 p15 voorspelling voor 2024-05-14
 Gegeneerd op 2024-05-05

SPI3 p85 voorspelling voor 2024-05-14
 Gegeneerd op 2024-05-05

Figuur 6: 15 percentiel (boven) en 85 percentiel (onder) scenario van de voorspelde SPI3-indicator. (bron KMI)

1.2 Neerslagtekort

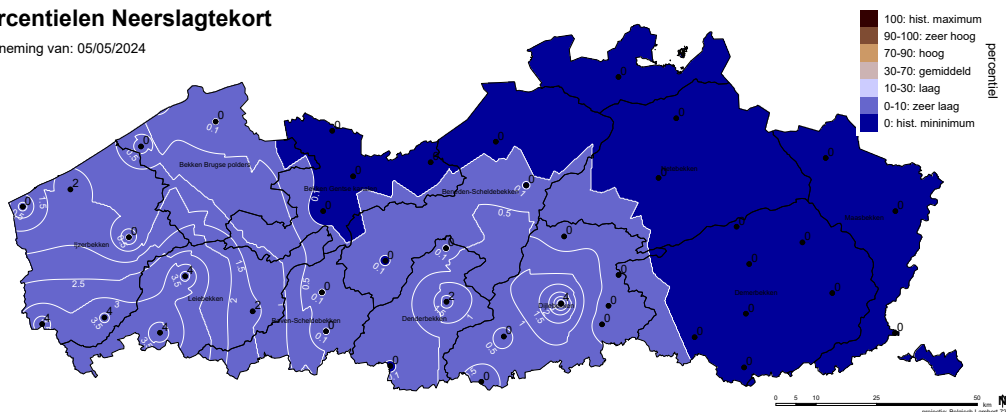
Elk jaar wordt tijdens het hydrologische zomerseizoen van 1 april t.e.m. 30 september het cumulatieve neerslagtekort berekend voor een aantal meteorologische stations. Dit cumulatieve neerslagtekort geeft het verschil weer tussen de neerslag en de potentiële evapotranspiratie die gemeten werden op deze stations, en is een indicator voor het risico op watertekort (Figuur 8).

Op 5 mei zien we een neerslagtekort dat overal in Vlaanderen zeer tot extreem laag is voor de tijd van het jaar. Vooral in de oostelijke helft van Vlaanderen werd tot nog toe geen neerslagtekort opgebouwd.

Merk op dat in dit rapport de definitie voor neerslagtekort van Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) gevolgd wordt, waarbij we het verschil tussen potentiële evapotranspiratie en neerslag enkel beschouwen gedurende het hydrologisch zomerseizoen tussen 1 april en 30 september. Deze berekening verschilt van het zgh. doorlopend neerslagtekort waarbij deze waarde continu doorloopt over de jaren heen. Door een relatief natte periode voorafgaand aan 1 april kunnen beide indicatoren verschillen.

Percentielen Neerslagtekort

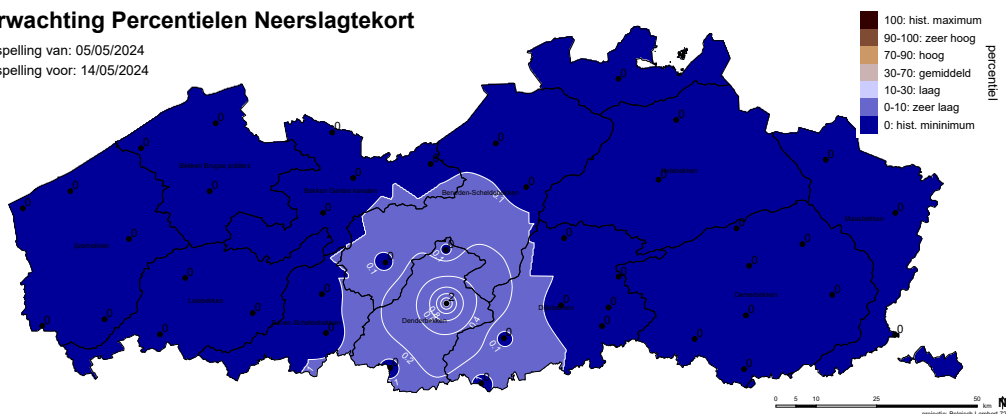
waarneming van: 05/05/2024

Verwachting Percentielen Neerslagtekort

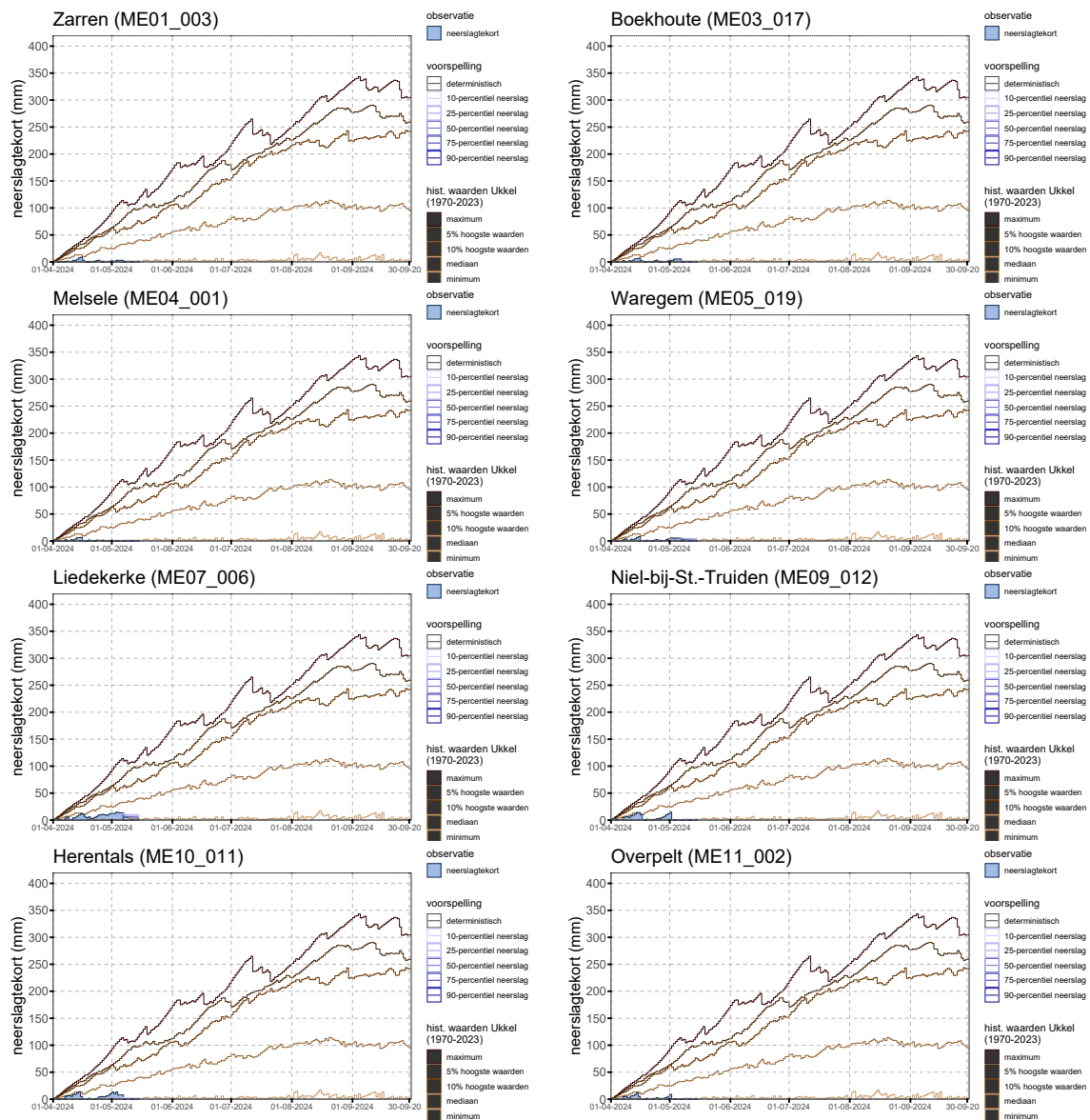
voorspelling van: 05/05/2024

voorspelling voor: 14/05/2024

Figuur 7: Ruimtelijke spreiding voor de percentielen van het waargenomen neerslagtekort sinds 1 april.

Figuur 8: Ruimtelijke spreiding voor de percentielen van waargenomen en voorspeld neerslagtekort sinds 1 april.

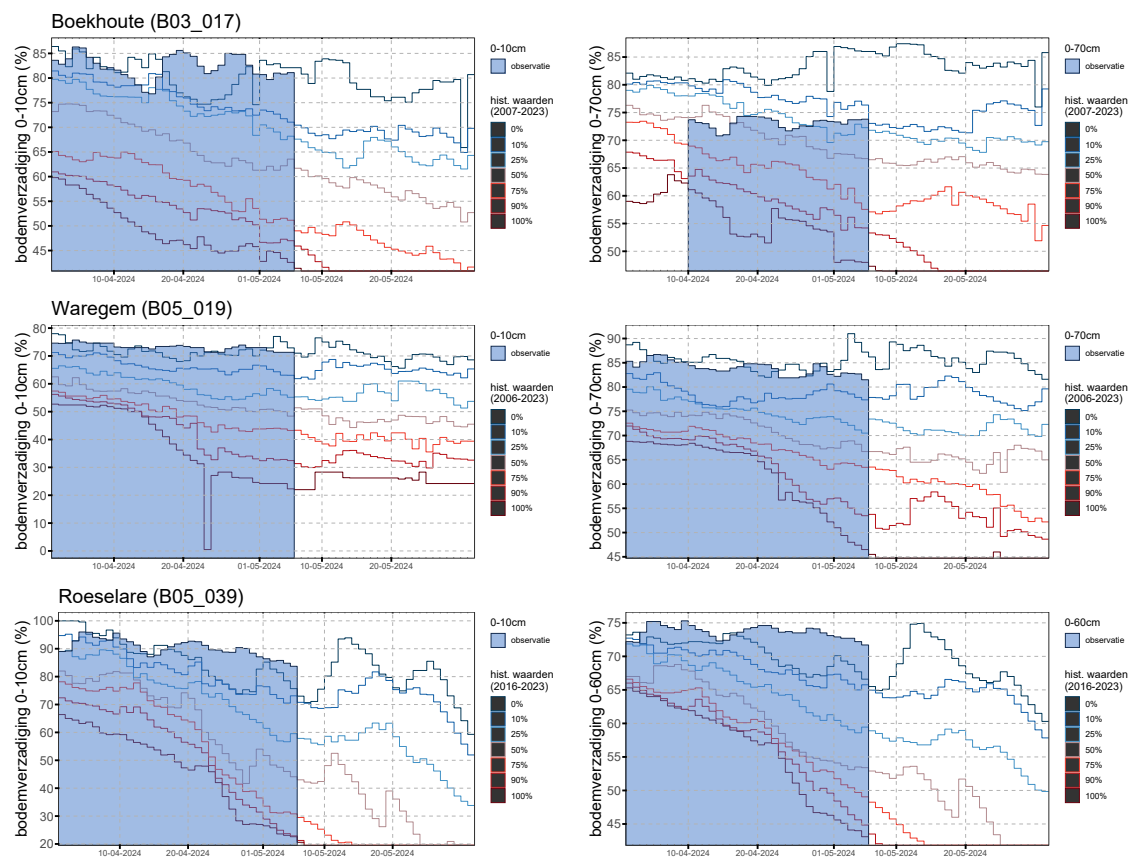

Figuur 9: Cumulatief neerslagtekort en voorspelling voor tien dagen voor de VMM meteostations.

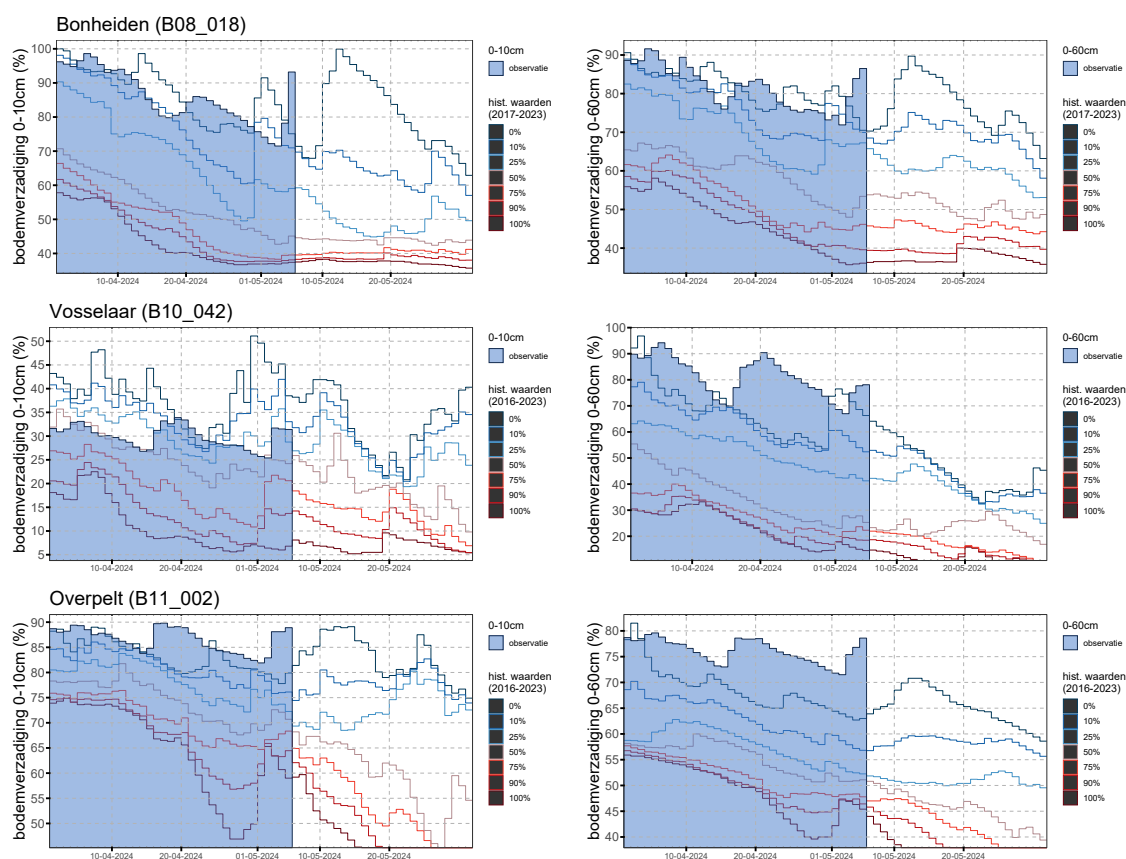
2 Hydrologie

2.1 Bodemverzadiging

Op de meeste stations bleef de bodemverzadiging tijdens de afgelopen maand zeer tot historisch hoog voor de tijd van het jaar. Dit zien we voor zowel de 0-10 cm laag als de laag 0-70 cm (Figuur 10, Figuur 11). Enkel de oppervlakkige laag in Vosselaar wijkt af van deze analyse.

Figuur 10: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meeststations van Boekhoute, Waregem en Roeselare.

Figuur 11: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meeststations van Bonheiden, Vosselaar en Overpelt.

2.2 Freatisch grondwater

De grondwaterstandindicator is gebaseerd op maandelijkse peilmetingen in het primair meetnet door de VMM, SCK en De Watergroep voor freatische peilfilters met continue meetreeksen van minstens 11 jaar. Die maandelijkse peilmetingen worden aangevuld met dagelijkse modelberekeningen voor de afgelopen 30 jaar. Op [dov.vlaanderen](https://dov.vlaanderen.be) vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

datum rapport: 06-05-2024

referentiedatum: 05-05-2024

aantal gebruikte meetplaatsen: 153

2.2.1 Historische vergelijking

De freatische grondwaterstand schommelt tijdens het jaar: hoog op het einde van de winter en laag op het einde van de zomer. Met de grondwaterstandindicator kijken we naar de toestand van het grondwater t.o.v. alle peilen gedurende het jaar (absolute vergelijking) en de toestand voor de tijd van het jaar (relatieve vergelijking).

Absolute vergelijking: Staat het freatisch grondwater hoog of laag (t.o.v. alle peilen van de afgelopen 30 jaar)?

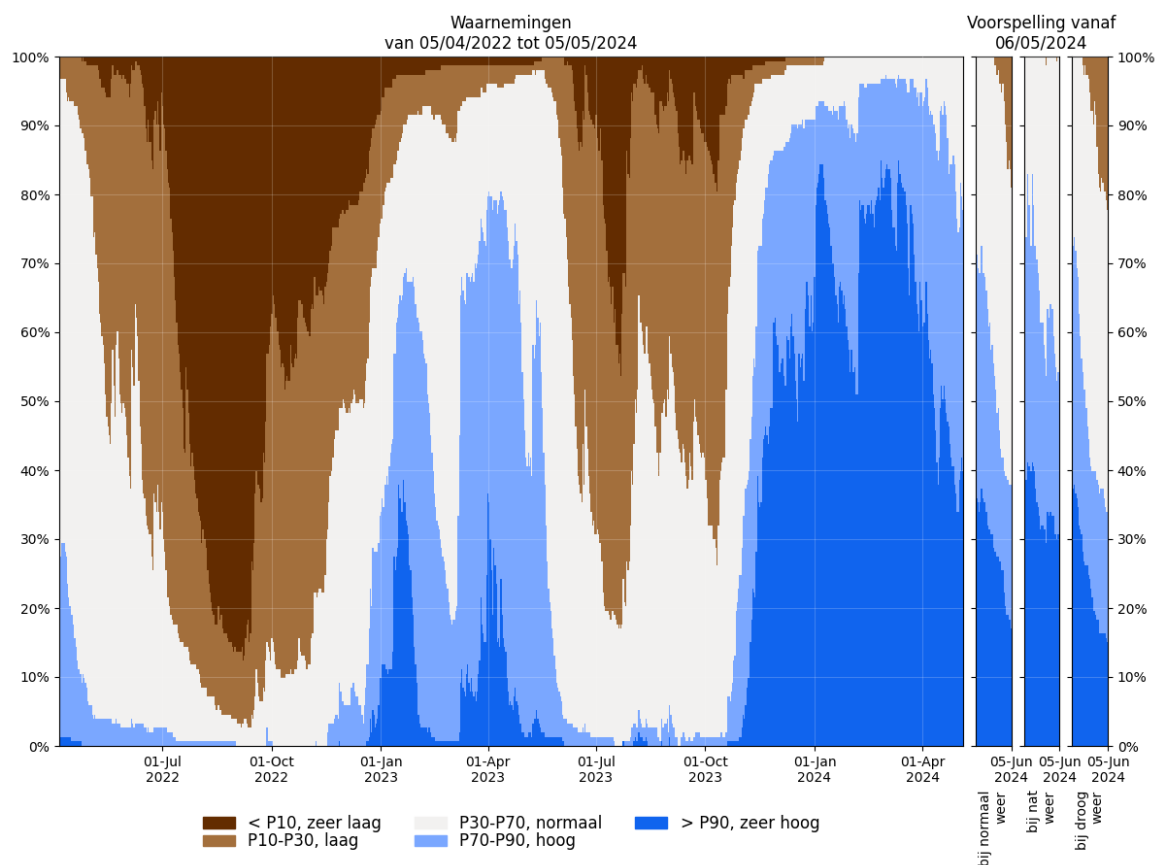
Op 5/5/2024 vertoonde 78% van de meetplaatsen een hoge (38%) tot zeer hoge (40%) freatische grondwaterstand. 22% vertoonde een normale grondwaterstand ([Figuur 12](#)).

Vanaf midden oktober 2023 zien we een snelle afname van de aandelen lage, en een snelle toename van de aandelen hoge tot zeer hoge grondwaterstanden. Vanaf eind 2023 tot eind maart 2024 schommelt het percentage hoog tot zeer hoog grotendeels boven de 90%. Vanaf begin april 2024 zien we opnieuw een afname van de aandelen hoge tot zeer hoge (absolute) grondwaterstanden.

Begin mei bevinden we ons in het hydrologische zomerseizoen (april-september). Een verschuiving naar klassen met lagere grondwaterstanden is dan de normale trend. Voor alle scenario's (normaal, nat of droog weer) verwachten we de komende maand een verdere afname van het aandeel hoge tot zeer hoge grondwaterstanden. De grootte van die afname is afhankelijk van het scenario (zie scenariogebaseerde voorspelling van 6/5 tot 5/6/2024 voor een normale, een natte en een droge situatie in de rechterkant van de figuur).

Begin mei 2024 is de situatie van de (absolute) freatische grondwaterstanden veel hoger dan op hetzelfde tijdstip de afgelopen jaren: begin mei 2023 schommelde het percentage hoge tot zeer hoge grondwaterstanden rond de 40 tot 60%, en begin mei 2022 rond minder dan 5%.

Absolute toestand van de freatische grondwaterstand

Referentieperiode: 05/05/1994-05/05/2024

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij

Figuur 12: Absolute toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand (t.o.v. alle peilen van de afgelopen 30 jaar) voor de afgelopen 2 jaar + scenariogebaseerde voorspelling voor de komende maand. In de winter worden vooral hoge grondwaterstanden verwacht, in de zomer vooral lage.

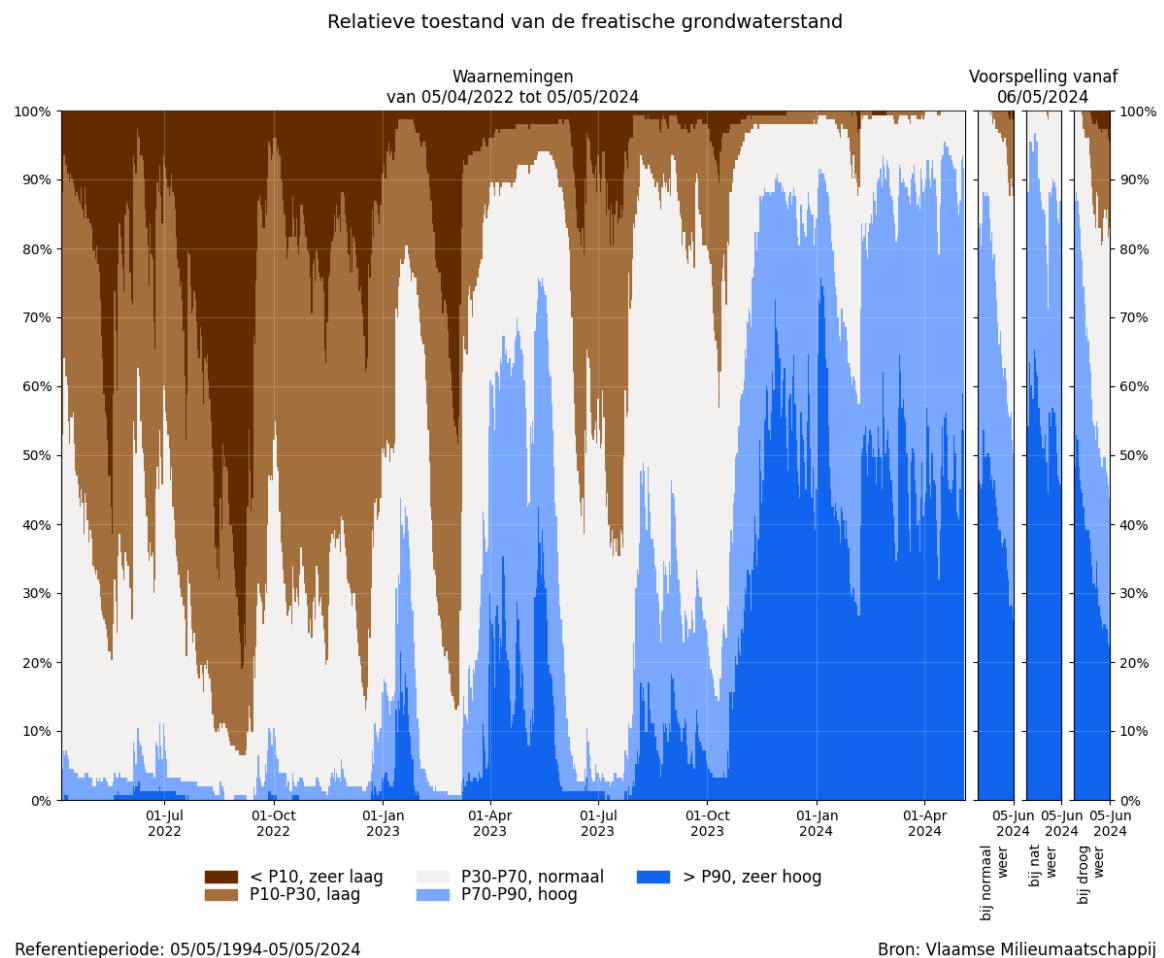
Relatieve vergelijking: Wat is de toestand van het freatische grondwater voor de tijd van het jaar?

Op 5/5/2024 vertoonde 92% van de meetlocaties een hoge (38%) tot zeer hoge (54%) freatische grondwaterstand voor de tijd van het jaar. 8% vertoonde een normale grondwaterstand voor de tijd van het jaar ([Figuur 13](#)).

De 2e helft van de herfst van 2023 was zeer regenachtig, de winter van 2024 zeer nat, en maart-april 2024 warm, nat en somber (KMI). Vanaf midden oktober tot midden november 2023 zien we een sterke toename in de aandelen (zeer) hoge freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Dat grote aandeel viel begin februari wat terug, maar schommelde daarna rond de 80 à 90%. De huidige natte situatie staat in sterk contrast met de droge situatie rond de zomer van 2022. Een gelijkaardige nat begin van mei kwam niet voor na mei 2001.

Begin mei 2024 is de situatie voor de tijd van het jaar dus ook veel natter dan op hetzelfde tijdstip de voorbije 2 jaren: begin mei 2023 schommelde het percentage hoge tot zeer hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar rond de 40 tot 60%, en begin mei 2022 rond minder dan 5%.

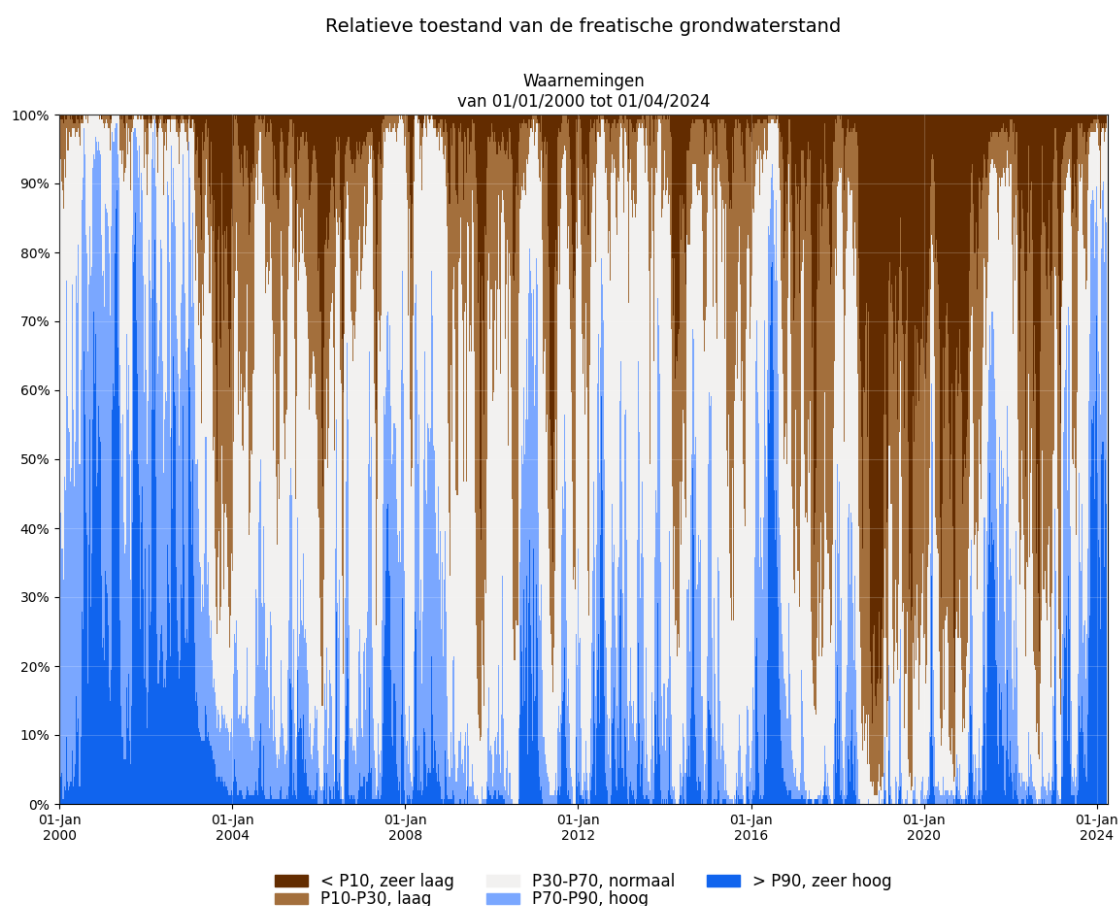
Onder een normaal en een droog scenario verwachten we begin juni minder hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Onder een nat scenario blijft de situatie voor de tijd van het jaar gelijkaardig (zie scenariogebaseerde voorspelling van 6/5 tot 5/6/2024 voor een normale, een natte en een droge situatie in de rechterkant van de figuur).

Figuur 13: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar, voor de afgelopen 2 jaar + scenariogebaseerde voorspelling voor de komende maand.

Figuur 14 toont de grafiek voor de relatieve toestand van 1/1/2000 tot 1/4/2024. In de periode 2017-2020 zagen we duidelijk langere periodes met grotere percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Iets langere periodes met belangrijke aandelen normale/hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar kwamen toen bijna niet voor, met uitzondering van het voorjaar van 2018. De zomer van 2021 staat in sterk contrast met de droge periode daarvoor. Vanaf maart 2022 waren er weer toenemende percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. In de loop van 2023 veranderde de situatie opnieuw van droog naar zeer nat.

Deze (en de verdere) evolutie hangt af van hoeveel neerslag er valt en hoeveel water er verdampt. Neerslag en verdamping bepalen samen het neerslagtekort of -overschot. Bij een groter dan normaal neerslagtekort is het logische gevolg dat ook de grondwaterstanden sneller dalen of trager herstellen dan normaal (en vice versa). Als door klimaatverandering extreme weersomstandigheden (uitzonderlijk droog of nat) frequenter zullen optreden of langer zullen aanhouden zal dit zich ook weerspiegelen in de situatie van het freatisch grondwater.

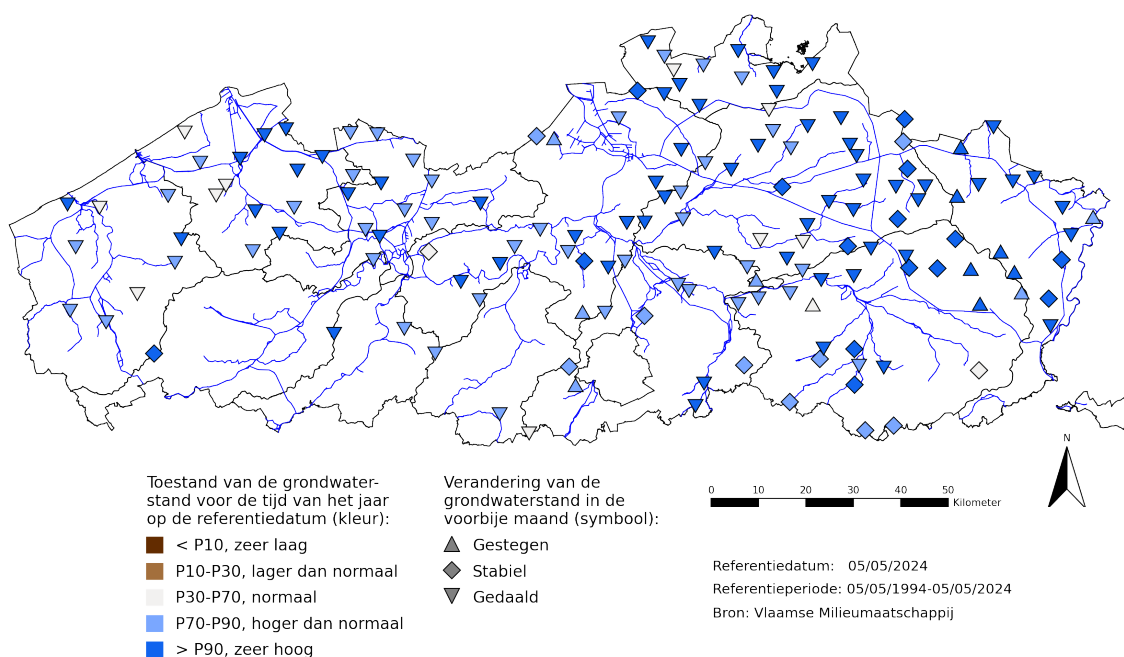

Figuur 14: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (01/01/2000 - 01/04/2024): Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

2.2.2 Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?

Op 5/5/2024 waren op 75% van de meetplaatsen de (absolute) freatische grondwaterstanden gedaald t.o.v. een maand eerder. Op 17% van de meetplaatsen bleef de stand stabiel, en op 8% was er een stijging. Begin april start het hydrologische zomerseizoen (april-september), vanaf dan is een verschuiving naar klassen met lagere grondwaterstanden de normale trend.

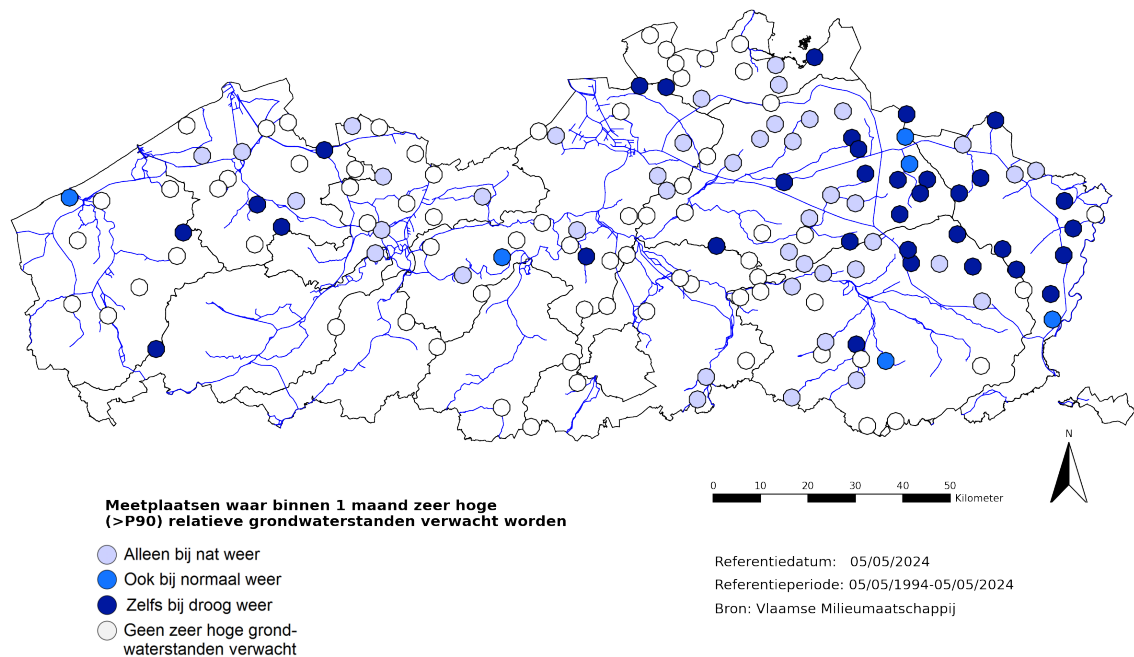
Voor de tijd van het jaar blijft de situatie van de freatische grondwaterstanden wel (zeer) hoog: Op 5/5/2024 vertoonde 92% van de meetlocaties een hoge (38%) tot zeer hoge (54%) freatische grondwaterstand voor de tijd van het jaar. 8% vertoonde een normale grondwaterstand voor de tijd van het jaar. **Figuur 15** toont de relatieve grondwaterstandindicator met stijgende/dalende peilen.

Figuur 15: Huidige grondwaterstandsveranderingen en relatieve situering van de huidige freatische grondwaterstand.

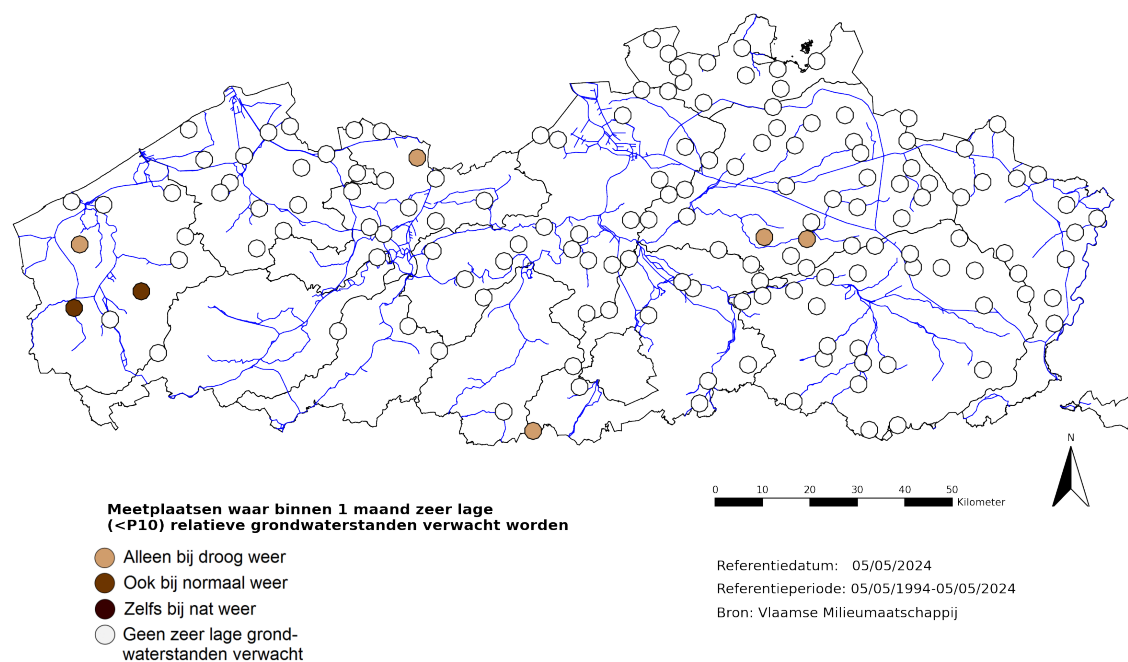
2.2.3 Worden er volgende maand zeer hoge of zeer lage freatische grondwaterstanden verwacht?

Volgende maand verwachten we bij nat weer op 54% van de meetplaatsen zeer hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar, bij normaal weer op 26%, en bij droog weer nog op 22% van de meetplaatsen (Figuur 16).

Figuur 16: Meetplaatsen waar volgende maand zeer hoge (>P90) freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar verwacht worden.

Volgende maand verwachten we bij droog weer op 5% van de meetplaatsen zeer lage grondwaterstanden voor de tijd van het jaar, bij normaal weer op 1% (Figuur 17).

Figuur 17: Meetplaatsen waar volgende maand zeer lage (<P10) freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar verwacht worden.

2.3 Debieten onbevaarbare waterlopen

2.3.1 Waarnemingen

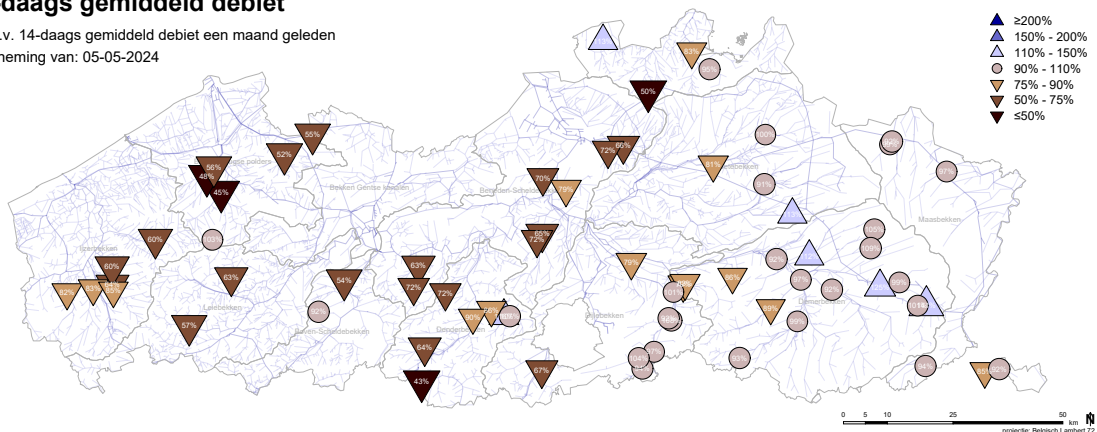
In de bekkens van Dijle, Demer, Nete en Maas zien we dat de 14-daags gemiddelde debieten ten opzichte van een maand geleden voornamelijk gelijk gebleven zijn of gestegen. In de overige bekkens zijn we veelal een duidelijke daling van de 14-daags gemiddelde debieten zien t.o.v. begin april. In de oostelijke helft van Vlaanderen zien we voornamelijk zeer tot extreem hoge 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar. In de westelijke helft komen ook extreem hoge debieten voor, maar in mindere mate: we zien er vooral hoge tot zeer hoge debieten voor de tijd van het jaar. (Figuur 18, Figuur 20).

Op 5 mei meten we nergens lage¹ (0%) of zeer lage (0%) 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar. Op 14% van de meetplaatsen worden normale waarden gemeten en op 86% meten we hoge (34%) tot zeer hoge debieten (51%).

Ten op zichte van begin april zien we een duidelijke toename van de zeer hoge debieten en een sterke afname van de normale 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar (Figuur 19).

14-daags gemiddeld debiet

% t.o.v. 14-daags gemiddeld debiet een maand geleden
waarneming van: 05-05-2024

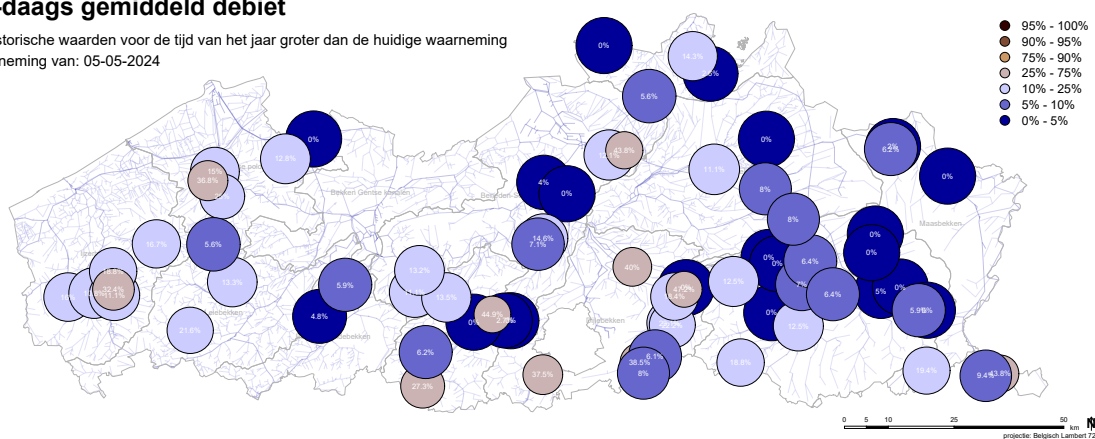

Figuur 18: Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet in de voorbije maand.

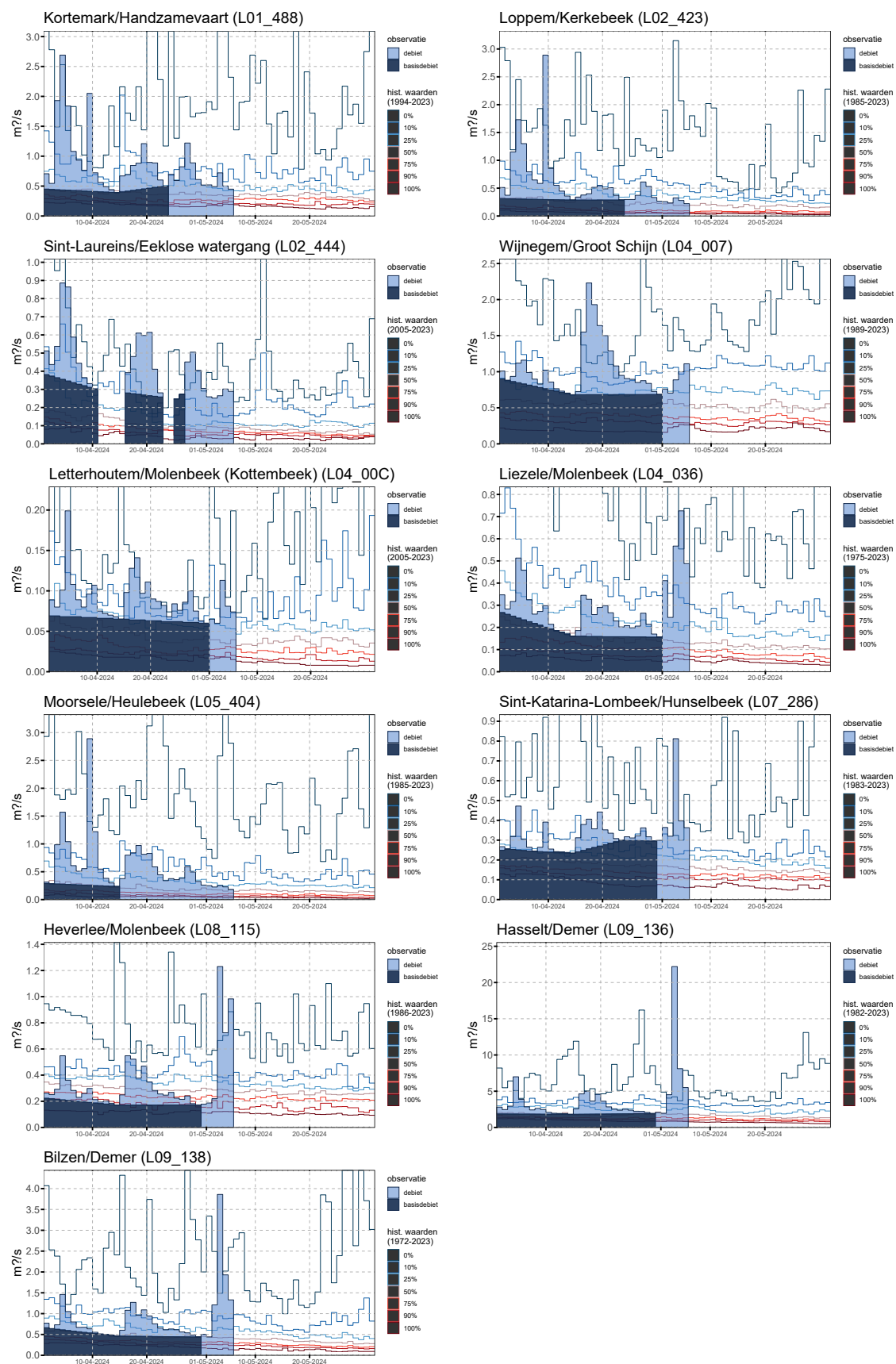
¹Met "zeer laag/hoog" bedoelen we dat meer dan 90% van de historische waarden voor de tijd van het jaar groter/lager zijn dan de momenteel geobserveerde waarde, "laag/hoog" wil zeggen meer dan 75 %

14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 05-05-2024

Figuur 19: 14-daags gemiddeld debiet als percentiel (overschrijding) van de historische waarden voor dezelfde periode van het jaar.

Figuur 20: Daggemiddelde (basis)debieten en vergelijking met historische (basis)debieten voor enkele stations.

2.3.2 Voorspellingen

Op het moment van schrijven zijn op enkele onbevaarbare waterlopen in het oosten van Vlaanderen de waterpeilen buiten hun oevers getreden.

Vanaf dinsdagmiddag 7 mei wordt het droog en ook de volgende dagen wordt geen tot weinig neerslag voorspeld waardoor de waterpeilen kunnen normaliseren. Er worden geen kritiek overstromingen langs de onbevaarbare waterlopen voorspeld. Op de lange termijn (10 dagen vooruit) verwachten we na dinsdag 7 mei een normalisering van de waterpeilen.

De overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op waterinfo.be.

3 Samenvatting

Meteorologie

April was een vrij warme, natte en sombere maand (KMI). Het gemeten neerslagtotaal in Ukkel (81,1 mm) bedraagt 174% van de normale waarde van 46,7 mm (1991-2020). De neerslagkaart van de voorbije maand toont dat West-Vlaanderen wat meer neerslag ving dan de rest van Vlaanderen, waar we een weinig uitgesproken ruimtelijk neerslagpatroon opmerken. De neerslagtotalen in het VMM-pluviometernetwerk variëren voor april tussen 41,76 mm (Liedekerke) en 106,84 mm (Dudzele), met een gemiddelde over de VMM stations van 70,9 mm (152% van het klimatologisch normaal in Ukkel voor april).

De SPI index op de korte termijn (SPI-1) vertoont op 5/5/2024 voornamelijk normale waarden in de westelijke helft van Vlaanderen. In de oostelijke helft zien we een gradiënt van matig natte waarden in het zuidwesten naar zeer natte waarden in het noordoosten. Voor de index op langere termijn (SPI-3) zien we op 4/5/2024 dat de toestand nagenoeg overal in Vlaanderen zeer tot extreem nat is. (Data:KMI).

Op 6 mei wordt voor de periode tot 16 mei gemiddeld over Vlaanderen tussen 9,5 mm (P25) en 41,0 mm (P75) neerslag voorspeld met een mediaan waarde van 20,7 mm. (bron: KMI). Hierdoor verwachten we dat de korte termijn index (SPI-1) zal vernatten t.o.v. de huidige toestand met extreem natte waarden in het uiterste oosten van Vlaanderen. Voor de voorspelde SPI-3 (voorbije 3 maanden) verwachten we een verdroging t.o.v. de huidige toestand: centraal in Vlaanderen verwachten we voornamelijk matig natte waarden, in het uiterste westen en oosten verwachten we zeer natte tot extreem natte waarden.

Hydrologie

De 2e helft van de herfst van 2023 was zeer regenachtig, de winter van 2024 zeer nat, en maart en april 2024 warm, nat en somber (KMI). Nu het hydrologische zomerseizoen (april-september) is ingezet dalen de werkelijke grondwaterstanden over het algemeen. Voor de tijd van het jaar blijft de situatie van de freatische grondwaterstanden wel zeer hoog: Op 5/5/2024 vertoonde 92% van de meetlocaties een hoge (38%) tot zeer hoge (54%) freatische grondwaterstand voor de tijd van

het jaar. 8% vertoonde een normale grondwaterstand voor de tijd van het jaar. Het is meer dan 20 jaar geleden (mei 2001) dat de peilen begin mei voor de tijd van het jaar nog zo hoog stonden.

Meer info over de werking van het grondwatersysteem en de betekenis van lage grondwaterstanden vind je in [dit filmpje](#). Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

In de bekkens van Dijle, Demer, Nete en Maas zien we dat de 14-daags gemiddelde debieten ten opzichte van een maand geleden voornamelijk gelijk gebleven zijn of gestegen. In de overige bekkens zijn we veelal een duidelijke daling van de 14-daags gemiddelde debieten zien t.o.v. begin april. In de oostelijke helft van Vlaanderen zien we voornamelijk zeer tot extreem hoge 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar. In de westelijke helft komen ook extreem hoge debieten voor, maar in mindere mate: we zien er vooral hoge tot zeer hoge debieten voor de tijd van het jaar.

Op 5 mei meten we nergens lage (0%) of zeer lage (0%) 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar. Op 14% van de meetplaatsen worden normale waarden gemeten en op 86% meten we hoge (34%) tot zeer hoge debieten (51%). Ten op zichte van begin april zien we een duidelijke toename van het aandeel zeer hoge debieten en een sterke afname van het percentage normale 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar.

Op het moment van schrijven zijn op enkele onbevaarbare waterlopen in het oosten van Vlaanderen de waterpeilen buiten hun oevers getreden. Vanaf dinsdagmiddag 7 mei wordt het droog en ook de volgende dagen wordt geen tot weinig neerslag voorspeld waardoor de waterpeilen kunnen normaliseren. Er worden geen kritiek overstromingen langs de onbevaarbare waterlopen voorspeld. Op de lange termijn (10 dagen vooruit) verwachten we na dinsdag 7 mei een normalisering van de waterpeilen.

De overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op waterinfo.be.